

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

УДК 378.14

Тетяна Горпініч

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

ORCID ID 0000-0003-2160-4535

DOI 10.24139/2312-5993/2019.03/143-154

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ США

Пропонована стаття ставить за мету вивчити особливості професійної підготовки викладача медичного університету в США. Актуальність розвідки зумовлюється трансформаціями в межах української освітньої системи й необхідністю критичного осмислення позитивного досвіду передових країн. Своєчасність дослідження підсилюється тим, що якість підготовки лікарів у США прямо залежить від підготовки викладачів медичних університетів. Використано елементи загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація) та історико-педагогічних (логіко-системний) методів. У результаті дослідження встановлено, що професійна підготовка викладача медичного університету охоплює три етапи: допрофесійну, післяпрофесійну підготовку і підвищення кваліфікації. Проаналізовано основні аспекти підготовки на кожному з етапів. Ефективність підготовки викладача на кожному з етапів полягає у швидкому реагуванні освітньої системи на виклики й потреби часу.

Ключові слова: викладач, медичний університет, професійна підготовка, допрофесійна підготовка викладача, післяпрофесійна підготовка викладача, підвищення кваліфікації, США.

Постановка проблеми. Медицина належить до тих галузей людської діяльності, у яких питання якості підготовки викладацького штату мають особливе значення. Одними з перших у світовому освітньому просторі усвідомили цю закономірність США. Це мало сильне історично-педагогічне підґрунтя. Виражені процеси інформатизації та глобалізації, характерні для постіндустріального суспільства, яке базується на знаннях, супроводжувалися глибокими зрушеннями в культурному й економічному розвитку. Індустріальне виробництво, яке спиралося на інтенсивне використання матеріалів і робочої сили, змінилося виробництвом, яке масштабно використовує знання, тобто з'явилася якісно нова система створення матеріальних цінностей і надання послуг, яка залежить від створення, поширення й використання інформації, тобто від освічених людей, їх ідей та середовища, у якому вони розвиваються – дослідницьких університетів, науково-дослідних лабораторій, конгломератів освітніх, наукових і технічних

установ. Сполучені Штати Америки першими почали активно розвивати цю ідею. У другій половині ХХ століття економічне лідерство країни забезпечувалося, в основному, її інвестиціями в інтелектуальний потенціал. За умов трансформацій у системі медичної освіти в Україні це зумовлює інтерес до вивчення досвіду цієї країни.

Аналіз актуальних досліджень. Підготовка компетентного викладача вищої школи завжди була актуальною проблемою педагогічної теорії і практики. Особливий інтерес становлять розвідки, пов'язані з вивченням досвіду підготовки викладачів у США. Питання професійного розвитку викладачів вищої школи у Великій Британії та США вивчено у працях Я. Бельмаз (Бельмаз, 2010). Підготовку майбутніх викладачів іноземної мови за професійним спрямуванням в університетах США досліджено М. Кокор (Кокор, 2014). Особливості професійно-педагогічної підготовки викладачів аграрного профілю в системі вищої освіти США проаналізовано О. Сиротиним (Сиротін, 2016). У розвідках І. Зварич досліджено теоретичні, організаційні й методичні засади оцінювання діяльності викладачів закладів вищої освіти США (Зварич, 2014). Загальні тенденції підготовки викладачів закладів вищої освіти вивчено у працях О. Огієнко (Огієнко, 2017). Питання професійної підготовки викладача медичного закладу вищої освіти (ЗВО) в українській педагогічній науці висвітлено фрагментарно, що підсилює актуальність пропонованої статті.

Метою пропонованої статті є вивчення особливостей підготовки викладача медичного університету в США до професійної діяльності.

Під час дослідження було використано елементи таких **методів**: загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація) з метою вивчення енциклопедичної, історичної, педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження, навчально-методичних матеріалів, що ілюструють особливості підготовки викладачів медичних університетів у США до професійної діяльності, *історико-педагогічні* (логіко-системний) з метою аналізу передумов виникнення та становлення сучасної системи професійної підготовки лікарів США.

Виклад основного матеріалу. Структура підготовки і перепідготовки викладачів вищої школи США охоплює три етапи: допрофесійна, післяпрофесійна підготовка в аспірантських школах та на спеціальних курсах і підвищення кваліфікації на робочому місці. Сполучною ланкою перших двох етапів є робота на посаді асистента викладача. Зупинимося детальніше на кожному із зазначених етапів.

На першому етапі головним шляхом отримання педагогічної підготовки є реалізація інкорпорованих міждисциплінарних програм, коли ведеться паралельна підготовка з фахового предмету і методики його викладання, або ж основи педагогічної підготовки викладаються в ході вивчення гуманітарних елективних курсів.

Форми і методи організації післяпрофесійної підготовки майбутнього викладача різноманітні:

- підготовка фахівців з різних докторських програм: поряд із традиційним ступенем доктора медицини зі спеціальності, розроблені педагогічно орієнтовані програми для отримання ступеня доктора освіти (DEd), доктора вільних мистецтв (DA) або доктора філософії за спеціалізацією «Вища освіта» (PhD in Higher Education);

- інститут асистентів викладачів (аспірантів), загальнонаціональні та внутрішньоуніверситетські програми їх професійної освіти, при провідних університетах;

- сертифікаційні програми (200-400 годин психолого-педагогічної підготовки), які озброюють уже дипломованого лікаря знаннями, необхідними для викладання конкретного предмету, з видачею сертифікату, що дозволяє викладання в університеті.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників медичних шкіл відбувається в ході різноманітних курсів та програм із подальшою видачею сертифіката, який засвідчує поглиблення педагогічної компетентності викладача та його ознайомлення з останніми досягненнями педагогічної практики.

Розглянемо детальніше особливості підготовки на першому етапі. Як зазначалося, існує два напрями педагогічної підготовки на допрофесійному етапі: 1) вивчення гуманітарних елективних курсів педагогічного спрямування в межах фахової підготовки лікаря; 2) отримання подвійного наукового ступеня в галузі медицини і педагогіки. Щодо першого напрямку, то варто зазначити, що для більшості медичних шкіл США характерним є міждисциплінарний, диференційований підхід до розробки навчальних планів та свобода в їх упровадженні. Це означає, що в межах різних університетів перелік та комбінація обов'язкових та елективних курсів, швидкість опанування тією чи іншою дисципліною може суттєво відрізнитися.

Важливо зауважити, що на відміну від українських МЗВО, у навчальному плані яких є курс «Педагогіка», у медичних школах США на додипломному етапі немає дисциплін вираженого педагогічного спрямування. Більшість курсів є міждисциплінарними і передбачають розвиток у майбутніх лікарів умінь міжособистісної комунікації, розвиток

лідерських якостей, формування навичок наукових досліджень, які, без сумніву, є необхідними для здійснення професійної викладацької діяльності, проте не надають всього інструментарію, який потрібний педагогові.

Наприклад, у Медичній школі Гарвардського університету існує два варіанти навчального плану: «Pathways» («Шляхи») та «Health Sciences and Technology» («Науки про здоров'я та технології»). Перший варіант навчального плану включає педагогічні підходи, які сприяють активному навчанню та формуванню критичного мислення, ранньому клінічному досвіду, залученню до передових клінічних та базових наукових досліджень, а також виконанню авторського наукового дослідження, яке дозволить кожному студенту спланувати індивідуальний шлях до ступеня MD (Combined Degrees, 2019).

Другий варіант навчального плану пропонується спільно Гарвардським університетом і Массачусетським технологічним інститутом (МТІ) і зорієнтований на студентів, які проявили інтерес до кар'єри в біомедичних дослідженнях чи фізичної або молекулярної науки. Він призначений для того, щоб підкреслити роль базового і кількісного вираження сучасних біомедичних наук і патофізіологічних процесів і фундаментального підходу до важливих концепцій у сучасній біології і біотехнології.

У межах першого варіанту навчального плану формування педагогічної компетентності випускника відбувається в ході вивчення таких елективних курсів, як медична етика (Medical Ethics), професійна комунікація (Professional Communication), основи наукових досліджень (Basics of Research). У контексті другого навчального плану підготовка випускників до педагогічної діяльності відбувається в ході вивчення таких елективних курсів, як основи біостатистичних досліджень (Basics of Biostatistics Research).

Загалом схожі дисципліни (медична психологія, біоетика тощо) викладаються в більшості інших медичних шкіл США. Вони розвивають у майбутнього лікаря емпатію, розуміння психології взаємин між лікарем та пацієнтом, навички роботи в колективі.

Варто пам'ятати, що необхідною умовою зарахування до медичної школи в США є попереднє отримання ступеня бакалавра в галузі біології, рідше хімії. Це означає, що студент на момент здобуття медичної освіти уже володіє певною попередньою професійною підготовкою, значною мірою – педагогічною. Так, у багатьох коледжах та університетах, які пропонують бакалаврські програми з біологічних наук, викладають курси педагогіки, що надає право випускникам по завершенні навчання працювати вчителем у школі. Це підтверджено відповідними програмними документами. Так, чотирирічна програма бакалавра біології в Університеті штату Кентуккі

(м. Лексингтон), окрім подальшого отримання медичної чи фармацевтичної освіти, надає право працевлаштування у школі (Biology, 2019).

Загалом, Університет штату Кентуккі пропонує 85 програм додипломної освіти, у тому числі з біологічних та хімічних наук (Explore our programs, 2019). Іншими програмами, які пропонують педагогічну підготовку, є бакалаврат за спеціальностями «Природні ресурси і наука про довкілля» (Natural Resources & Environmental Science), «Психологія» (Psychology). Завершення цих програм передбачає дидактичну та методичну підготовку з подальшим педагогічним працевлаштуванням у галузі природних дисциплін.

Схожі програми можна вибрати в Південному Нью-Гемпширському університеті, який загалом пропонує понад 150 бакалаврських програм, з яких близько 30 – педагогічного спрямування. Наприклад, навчання за програмами «Антропологія та екологічна стабільність» (Anthropology. Environmental Sustainability), «Психологія» (Psychology), «Наука про довкілля» (Environmental Science), «Громадське здоров'я» (Community Health Education) надає можливість подальшого працевлаштування в сфері освіти (Bachelor's Degrees, 2019).

Як бачимо, у США є значна кількість програм бакалаврської підготовки, які пропонують водночас фахову підготовку з дисциплін біологічного циклу й озброюють випускника теоретично-практичним інструментарієм, необхідним для здійснення педагогічної діяльності. Таким чином, здебільшого студент медичної школи, який здобув попередню бакалаврську освіту, уже володіє певним рівнем дидактичної й методичної підготовки для здійснення викладацької діяльності після здобуття наукового ступеня з медицини.

Іншим шляхом педагогічної підготовки викладача медичної школи на допрофесійному етапі є здобуття ступеня з гуманітарної дисципліни. Наприклад, у Медичній школі Гарвардського університету пропонуються так звані програми подвійної підготовки (Combined/Dual Degrees Programs). Більшість із них зорієнтовані на одночасне присвоєння ступеня доктора медицини (MD) та ще одного наукового ступеня в суміжній галузі. Одна з таких програм (MD-MAD) пропонує додаткове здобуття ступеня Магістра академічної дисципліни. На даний момент, окрім доктора медицини, у межах програми присвоюють ступінь магістра з біоетики та магістра з біомедичної інформатики.

Метою програми зі здобуття ступеня магістра з біоетики (MBE) є 1) забезпечення відповідної дидактичної підготовки, що відповідає фокусу

програми і 2) досягнення майстерності з основної навчальної дисципліни, сформувані навички викладання й комунікації зі студентами та пацієнтами, проведення наукових досліджень.

Успішне завершення програми вимагає проходження 36 кредитів навчальної та наукової роботи, включаючи 4 кредити основного курсу та 32 – інших обов'язкових, факультативних курсів та семінарів. Завершується навчання в межах програми курсовою роботою (didactic coursework) та педагогічною практикою в одній із шкіл Гарвардського університету, університетській лікарні чи будь-якому іншому закладі, попередньо схваленому наставником. Ефективність програми забезпечується її гнучкістю: щоб навчання не перешкоджало отриманню ступеня доктора медицини, студент може обрати повний чи скорочений навчальний план (full/part time course of study).

У Медичній школі Єльського університету існує низка комбінованих програм MD/PhD. Найбільш суттєву педагогічну підготовку можуть здобути студенти, які навчаються за програмою магістра з історії медицини. Окрім вивчення безпосередніх історичних фактів і закономірностей розвитку, студенти мають змогу опанувати різними підходами до вивчення історичних, соціальних, економічних змін у медицині. Така інтегрована програма надає студентам можливість системно вивчати проблеми, наявні в сучасній медицині, використовуючи інструментарій суміжних дисциплін (Graduate Studies, 2019).

У межах нашого дослідження є комбіновані програми, які пропонувані в Медичній школі Університету Сан-Франциско. Вони передбачають отримання ступеня з поглиблених медичних досліджень (Masters in Advanced Studies, Medical Scientists Training Program), з історії наук про здоров'я (PhD in History of Health Sciences), з громадського здоров'я (Masters of Public Health). Усі програми роблять акцент на розвиток наукового потенціалу студентів, формування стратегічного дослідницького мислення, поглиблення вмінь професійного спілкування та пошуку загальних закономірностей функціонування сфери медицини та медичної освіти.

Очевидно, що підготовка майбутніх випускників до роботи в медичних школах США на допрофесійному етапі є незначною у зв'язку з професійною спеціалізацією МЗВО. Вона більшою мірою спрямована на озброєння студентів уміннями міжособистісної комунікації, знаннями про теоретичні та практичні основи наукових досліджень та на розвиток відповідних навичок і вмінь тощо. Власне педагогічна підготовка педагогічних кадрів відбувається на післяпрофесійному етапі, у межах докторських програм у галузі освіти в сфері охорони здоров'я.

На думку багатьох американських дослідників, найефективнішим шляхом підготовки молодого фахівця до викладання у вищій школі є інтенсивні програми безпосередньо перед початком викладацької діяльності, оскільки вони нададуть викладачам-початківцям інструмент, за допомогою якого їм буде легше вирішувати проблеми, що виникають в аудиторії. Такі міркування зустрічаються і в науковців-теоретиків, і в авторів самих програм. Вони майже повністю складаються з практичних занять.

Загалом, підхід до підготовки викладачів характеризується яскраво вираженою спрямованістю на ситуативні потреби викладачів і ЗВО, на їх практичну підготовку. В аспірантські програми деяких університетів США вводяться курси, спрямовані на розширення можливостей викладачів впливати на студентську аудиторію використовувати всі плюси й навіть мінуси університетської підготовки. Наприклад, в університеті штату Колорадо (University of Colorado) пропонується аспірантський курс «Навчання нестандартно мислячих студентів», що пропонує вивчення психологічних і педагогічних особливостей роботи з талановитими студентами, а також із дорослими слухачами, які мають певний життєвий та навчальний досвід. У тому самому університеті, а також в університетах Техасу (University of Texas at Austin) і Орегона (University of Oregon) пропонується широкий вибір програм для аспірантів, присвячений комп'ютерам у сфері підготовки студентів (Гурье, 2009, с. 326).

Значну роль для ефективності підготовки майбутніх або перепідготовки працюючих викладачів США відіграє методична підготовка. Так, майже в усіх розглянутих нами університетах слухачам відповідних курсів пропонуються курси з формулювання цілей навчання, урахування вікових особливостей і методів поліпшення сприйняття й засвоєння лекцій дорослими слухачами. Організація післядипломної підготовки в системі підвищення кваліфікації вимагає орієнтації на гнучку систему навчання, що враховує специфічні потреби дорослих студентів. У багатьох університетах для майбутніх викладачів пропонується одна чи дві факультативні дисципліни з предметної області «Педагогіка та освіта», що входять до програми підготовки на ступінь магістра гуманітарних наук (Гурье, 2009, с. 327).

Іншим прикладом є Університет Логана, м. Честерфілд, штат Міссурі, у якому існує програма доктора наук у галузі медичної освіти (The Doctorate of Health Professions Education). Тривалість навчання на зазначеній програмі становить від 2 до 7 років. Вимогою до зарахування, окрім можливості оплатити навчання, є наявність попереднього наукового ступеня, не нижчого

рівня магістра, в акредитованому коледжі чи університеті, середній бал не нижче 3.0 з можливих 4.0 за шкалою GPA з профільного предмета.

Основна мета програми – покращення медичної освіти через удосконалення навчального процесу. Програма представлена в ході дистанційного курсу навчання, головний акцент робиться на методичному аспекті. Головні компетентності, сформовані в ході прослуховування програми, охоплюють розробку навчальних планів, оцінювання та календарне планування, академічне лідерство, освітні технології, управління, статистику і дослідження в галузі медичної освіти (Online Doctorate, 2019).

Схожу програму пропонує Коледж Аллена, м. Ватерлоо, штат Айова. Ступінь доктора наук у галузі освіти в сфері медичних послуг (Doctor of Education in Health Professions Education). Політика коледжу передбачає надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку фахівців, які б ефективно співпрацювали зі студентською аудиторією різного культурного, расового та етнічного складу. Дисципліни, які викладаються в межах програми, формують лідерські якості студентів, чітко відображають потреби суспільства. Їх головними завданнями є: забезпечення кваліфікації випускників за допомогою використання найновітнішої інформації, спілкування між колегами та поділу досвідом; поліпшення якості надання та результатів у практичній сфері охорони здоров'я, адміністрації та освіти; розвиток педагогів у галузі охорони здоров'я, щоб вони виступали в ролі новаторів, лідерів та консультантів (Doctor of Education, 2019).

Університет Сіммонс, м. Бостон, штат Массачусетс, пропонує докторську програму, яка зорієнтована на, окрім безпосередніх дисциплін дидактичного циклу, озброєння слухачів знаннями про особливості взаємодії викладача-клініциста зі студентами, зокрема в ході клінічних досліджень та імерсії освіти (Graduate Admission, 2019). Особливістю програми є її скомбінованість – одночасно поводяться і дистанційні, й очні заняття. Курс навчання триває 3 роки і завершується проведенням ґрунтовного наукового дослідження.

Цінним є досвід Південно-східного університету Нова, м. Форт-Лодердейл, штат Флорида. Педагогічний коледж А. Фішлера пропонує низку післядипломних освітніх програм для людей, які зайняті в різних сферах професійної освіти. Пропоновані в Коледжі програми відзначаються вузькою профільністю: окремі програми передбачені для фахівців, які бажають спеціалізуватися на розробці навчальних програм та методології викладання, освітньому лідерстві, управлінні кадровим потенціалом, дистанційному навчанні (Doctoral Programs, 2019).

Схожі докторські та магістерські програми пропонують і інші університети США: Університет Північної Кароліни (College of Education, 2019), Університет штату Іллінойс (Masters and Doctorate Programs, 2019), Університет Сітон Голл (Doctor of Philosophy, 2019), Університет штату Техас в Ель-Пасо (College of Education Graduate Programs, 2019) та інші.

Аналіз пропонованих програм показав тонке розуміння їх розробниками та професорсько-викладацьким штатом, який реалізує їх, всіх складностей і викликів сучасної системи педагогічного забезпечення медичної освіти та психологічних особливостей професійної взаємодії між викладачем і студентом у медичній сфері. Вивчення зазначених програм свідчить про такі їх загальні особливості: 1) концентрація на розвиткові лідерських якостей педагогів; 2) акцент на комунікативних уміннях викладачів та ефективній міжособистісній взаємодії; 3) упровадження новітніх методів оцінювання та забезпечення зворотного зв'язку; 4) розвиток навичок роботи в команді, зокрема в науковій роботі; 5) гнучкість самих програм з метою збереження постійного працевлаштування їх слухачів; 6) зосередження на новітніх технічних засобах навчання, дистанційному навчанні, 7) відносна уніфікованість вимог до зарахування на такі програми (наявність наукового ступеня не нижче магістра, середній бал з основного предмету не нижче 3.0 за шкалою GPA); 8) акцент на постійному вдосконаленні навчальних планів і програм з метою виявлення неточностей та швидкого реагування на виклики часу.

Висновки. Таким чином, у ході дослідження встановлено, що педагогічна підготовка відбувається в три етапи: допрофесійна, післяпрофесійна та підвищення кваліфікації. Допрофесійна підготовка викладача медичного профілю відбувається на додипломному етапі в ході вивчення гуманітарних елективних курсів педагогічного спрямування в межах або ж шляхом отримання подвійного наукового ступеня в галузі медицини і педагогіки. Відповідно, післяпрофесійна підготовка проходить на післядипломному етапі й передбачає два компоненти. Перший – інтенсивні сертифікаційні курси на початку чи перед початком педагогічної діяльності, другий – докторські програми в галузі медичної освіти. Ефективність підготовки викладача на кожному з етапів полягає у швидкому реагуванні освітньої системи на виклики й потреби часу.

Перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Перспективними вважаємо поглиблене вивчення закономірностей навчання лікарів на різних етапах професійної підготовки, аналіз особливостей діяльності різних

університетських структур у межах кожного етапу, узагальнення досвіду окремих американських медичних шкіл.

ЛІТЕРАТУРА

- Бельмаз, Я. М. (2010). *Професійна підготовка викладачів вищої школи у Великій Британії та США*. Горлівка: ГДПІІМ (Belmaz, Ya. M. (2010). *Professional training of higher school teachers in the UK and the USA*. Horlivka: HDPIIM).
- Гурье, Л. И. (2009). Содержание психолого-педагогической подготовки преподавателей высшей школы в России и зарубежом. *Вестник Казанского технологического университета*, 326-331 (Gurye, L. I. (2009). The content of the psychological and pedagogical training of teachers of higher school in Russia and abroad. *Bulletin of Kazan Technological University*, 326-331).
- Зварич, І. М. (2014). Оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах України з урахуванням американського досвіду. *Молодь і ринок*, 12, 36-41 (Zvarych, I. M. (2014). Assessment of professional activity of teachers in higher education institutions in Ukraine taking into account American experience. *Youth i market*, 12, 36-41).
- Кокор, М. М. (2014). *Підготовка майбутніх викладачів іноземної мови за професійним спрямуванням в університетах США* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Тернопіль (Kokor, M. M. (2014). *Preparation of future teachers of foreign languages for specific purposes in the United States* (PhD thesis abstract). Ternopil).
- Огієнко, О. І. (2017). Сучасна система вищої освіти США: особливості функціонування та розвитку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (74), 131-141 (Ohienko, O. I. (2017). Modern system of higher education in the USA: features of development ad functioning. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 10 (74), 131-141).
- Сиротін, О. С. (2016). Американський досвід підготовки фахівців аграрного профілю в системі вищої освіти. *Перший незалежний науковий вісник*, 11, 33-36 (Syrotin, O. S. (2016). American experience in training agricultural specialists in the higher education system. *First independent scientific bulletin*, 11, 33-36).
- Bachelor's Degrees (2019). *Southern New Hampshire University*. Retrieved from: <https://www.snhu.edu/online-degrees/bachelors>.
- Biology (2019). *University of Kentucky*. Retrieved from: <https://www.ukentucky-international.com/programs/biology>.
- College of Education (2019). *NC State University*. Retrieved from: <https://ced.ncsu.edu/>
- College of Education Graduate Programs (2019). *Graduate School. The University of Texas At El Paso*. Retrieved from: <https://www.utep.edu/graduate/Files/docs/admission-and-enrollment/contact-sheets/Education8.pdf>.
- Combined Degrees (2019). *Harvard Medical School*. Retrieved from: <https://meded.hms.harvard.edu/combined-degrees>.
- Doctor of Education in Health Professions Education Program (2019). *Allen College. Unity Point Health*. Retrieved from: <http://www.allencollege.edu/doctor-of-education.aspx>.
- Doctor of Philosophy (Ph.D.) Health Sciences (2019). *Seton Hall University*. Retrieved from: <http://www.shu.edu/academics/phd-health-sciences.cfm>.
- Doctoral Programs (2019). *Abraham S. Fischler College of Education. Nova Southeastern University*. Retrieved from: <https://education.nova.edu/doctoral/index-education.html>.
- Explore our programs (2019). *University of Kentucky*. Retrieved from: <https://www.ukentucky-international.com/programs/>.

Graduate Admission (2019). *Simmons University. Boston, Massachusetts*. Retrieved from: <http://www.simmons.edu/events/graduate-admissions/2019/february/28/info-session-health-professions-education>.

Graduate Studies (2019). *History of Medicine. Yale School of Medicine*. Retrieved from: <https://medicine.yale.edu/histmed/education/gradstudies.aspx>.

Masters and Doctorate Programs (2019). *College of Medicine Chicago Peoria Rockford Urbana. The University of Illinois*. Retrieved from: <https://chicago.medicine.uic.edu/education/masters-and-doctorate-programs/>

Online Doctorate of Health Professions Education Degree (2019). *Logan University*. Retrieved from: <https://www.logan.edu/academics/online-doctorate-of-health-professionals-education>.

РЕЗЮМЕ

Горпинич Татьяна. Подготовка преподавателей к профессиональной деятельности в медицинских университетах США.

Предлагаемая статья посвящена изучению особенностей профессиональной подготовки преподавателя медицинского университета в США. Актуальность статьи обусловлена трансформациями в украинской образовательной системе и необходимостью критического осмысления положительного опыта других стран. Своевременность исследования усиливается тем, что качество подготовки врачей в США напрямую зависит от подготовки преподавателей медицинских университетов. Используются элементы общенаучных (анализ, синтез, обобщение, систематизация) и историко-педагогических (логико-системный) методов. В результате исследования установлено, что профессиональная подготовка преподавателя медицинского университета охватывает три этапа: допрофессиональную, послепрофессиональную подготовку и повышение квалификации. Проанализированы основные аспекты подготовки на каждом из этапов. Эффективность подготовки преподавателя на каждом из этапов состоит в быстром реагировании образовательной системы на вызовы и потребности времени.

Ключевые слова: преподаватель, медицинский университет, профессиональная подготовка, допрофессиональная подготовка преподавателя, послепрофессиональная подготовка преподавателя, повышение квалификации, США.

SUMMARY

Horpinich Tetiana. Teachers' preparation for professional activity at the medical universities in the USA.

The given article aims to study the peculiarities of the professional training of a teacher of a medical university in the USA. The actuality of the suggested research paper is determined by the transformations within the Ukrainian educational system and the need for critical reflection on the positive experience of advanced countries. The actuality of the study is foregrounded by the fact that the quality of doctors training in the United States directly depends on the level of qualification of teachers at medical universities. During the research, the elements of general scientific (analysis, synthesis, generalization, systematization) and historical-pedagogical (logical-systemic) methods have been used. It has been established that professional training of a medical university teacher encompasses three stages: pre-professional, post-professional and advanced training as a part of continuous professional development. The main aspects of training at each stage have been analyzed.

At the first stage, the main way of obtaining pedagogical training is implementation of incorporated interdisciplinary programs. Forms and methods of organization of post-

professional training of future medical teachers are diverse: specialists training on various doctoral programs, working as an assistant professor, certification programs of psychological and pedagogical training. Advanced training of medical school teachers takes place on various certification courses and programs.

The analysis of these programs proves their following peculiarities: 1) focus on the development of leadership qualities of teachers; 2) emphasis on communicative skills of teachers and effective interpersonal interaction; 3) implementation of the newest methods of evaluation and feedback; 4) development of team work skills, in particular, in scientific work; 5) focus on the latest technical means of teaching, distance learning, and 6) the emphasis on continuous improvement of curricula and syllabi in order to identify inaccuracies and respond quickly to the challenges of time. The effectiveness of teachers' training at every stage is ensured by the early response to the educational system's challenges and the needs of time.

Key words: teacher, medical university, professional training, pre-professional teacher training, post-professional teacher training, advanced training, USA.

УДК 371.3:811.111

Маріанна Леврінц

Закарпатський угорський інститут ім. Ракоці Ференца II

ORCID ID 0000-0002-2206-7113

DOI 10.24139/2312-5993/2019.03/154-164

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТРУКТИВІЗМУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТА ПІДХОДАХ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У США

У статті розглядаються особливості реалізації засад конструктивізму в системі підготовки вчителів іноземних мов, а також підходів до викладання іноземних мов, зумовлених впливом конструктивізму як концептуальної основи освіти в США. Застосовано низку комплементарних методів дослідження, а саме аналіз, синтез теоретико-практичного доробку, узагальнення прогресивного педагогічного досвіду. Виявлено, що парадигмальні зміни у сферах викладання іноземної мови та підготовки фахівців відповідної кваліфікації, спричинені впливом конструктивізму, зумовили переосмислення змісту, організації та практичних підходів у системі підготовки вчителів іноземної мови у США. У галузі викладання іноземної мови під впливом конструктивізму оформлюється низка сучасних навчальних підходів, як наприклад, навчання мови через виконання завдань, навчання іноземної мови через зміст навчальних дисциплін тощо.

Ключові слова: конструктивізм, майбутній учитель, підходи до викладання іноземної мови, навчальні технології.

Постановка проблеми. Конструктивізм як концептуальна основа американської системи освіти й самобутність конструктивістських підходів у викладанні іноземних мов (ІМ) та підготовки педагогічних фахівців з ІМ зумовлена впливом соціально-культурного становища країни та розвитку філософської, психолого-педагогічної, соціологічної наукової думки.

Посилена увага американського суспільства до проблеми навчання ІМ продиктована низкою чинників, а саме: особливостями демографічного